

İmam Hasan (a.s)'ın Mazlumiyeti

<"xml encoding="UTF-8?">

İmam Hasan (a.s)'ın Mazlumiyeti

Peygamberin dar-i faniden göçmesinden yirmi beş yıl geçmiş, üç halife değişmişti. Bunlardan biri kendi eceliyle vefat ederken ikisi uğradıkları saldırılar sonucunda hayatlarını kaybetmişti.

Her ne kadar Allah Resulü mükerrer olarak ümmetine Allah'ın kitabı ve Ehlibeytini sipariş edip onların kendilerine bırakılan kutsal emanetler olduğunu belirtmişiyse de vefatıyla birlikte bu değerler unutulmuş, unutturulmuştu. Allah'ın kitabının hükümleri tahrif edilmekte, Ehlibeyt zorla da olsa evlerinde oturmaya mahkûm edilmekteydi.

Ümmet içinde üçüncü halifenin öldürülmesinden sonra çıkan karışıklıkları bastıracak, toplumda yeniden adaleti inşa edecek, beytûlmalde yapılan yağmalamaların önüne geçip, çalınan servetin beytûlmale tekrar iadesini sağlayacak tek bir kişi vardı.

O, adaletin timsali Hz. Ali (as.)'dan başkası değildi. Hz. Ali (as.) ise derin basiretiyle başına gelecek zulümleri sezmiş ve kapısına biat etmek için gelen ümmeti haklı olarak red etmişti. Hz.

Ali (as.)'a biat etmek için gelenler arasında yapılan adaletsizliklerden zor duruma düşen çaresizler olduğu kadar, sinsi planlar yapan ve makam, mevki elde etmek isteyen kimseler de vardı.

Bu arada Hz. Ali (as.), ümmetin ısrarı karşısında liderliği ancak, kendisinden önce gelip geçen halifelerin sünneti ve yöntemleriyle değil, Allah'ın kitabı ve Peygamberin hak sünnetine dönme kayd ve şartıyla kabul edeceğini tarihi bir hutbeyle beyan ettiler. Ve bu şartların zahiri kabulü ile Hz. Ali (as.), zorla da olsa hilafet makamına getirilmiş oldu.

Ancak Hz. Ali (as.) hükümetinin diğer halifelerin hükümetlerine benzetilmemesini en baştan söylemiş ve bazı kesimleri uyarmıştı. Kendi hükümetinde bir tek zalimin ve yolsuzluk yapanın,

bu günkü tabirle kara para aklayanın yaşayamayacağını hilafet makamına geçer geçmez beyan etmişti. Sert bir dille uyarılan kimselerin başında, ikinci halife tarafından şam’a vali tayin edilen Muaviye de geliyordu.

Bu arada Hz. Ali (as.), en kısa zamanda kendisine asilik eden Muaviye’nin üzerine yürüyerek onun fasıkana savurganlığına son vermeyi düşünürken, hesapta olmayan Ayşe,

Talha ve Zübeyr üçlüsüne bağlı olarak kurulan güçlü bir ordu ile karşı karşı kalmıştı. Her ne kadar iki tarafın da ağır kayıplar verdiği bu savaşta Hz. Ali (as.) galip geldiyse de, aslında bu savaştan en çok karlı çıkan Muaviye oldu.

Artık Hz. Ali (as.)’ın askeri gücü zayıf dşmşti. Muaviye için herhalde bundan daha iyi bir fırsat olamazdı. Rüyalarını süsleyen hilafeti ele geçirmesi için önünde pek büyük bir engelin kalmadığını düşünüyordu.

Böylece Hz. Ali (a.s), tam on sekiz ay sürecek olan kanlı Sıffın muharebesi ile uğraşmak zorunda bırakılmış ve tam düşmana galip gelineceği bir esnada, Muaviye’nin askerleri, Amr bin As’ın emriyle Kur’an sahifelerini mızraklara takarak; “aramızda Kur’an hkmetsin” sloganını atmaya başlamışlar, Hz. Ali’nin de, “bunlar yalan söylüyorlar,

ben konuşan Kur’an’ım, bunlar hile yapıyorlar”, şeklindeki bütün uyarılarına rağmen, Ali ordusunda bulunan bir kısım cahil insanın bu ii boş slogana kanması sonucu kesin zafer engellenmiş ve savaş hakemeyn olayına çekilmişti.

Ve tarihin kara yazgısı Hakemeyn olayı...Hz. Ali (as.), kendi ordusunun tehdit ve zorlamalarıyla, Muaviye ile antlaşma imzalamak zorunda bırakılmaya çalışılmıştır.

Bu arada Hakemeyn olayını zorlamakla ne de büyük bir hataya düştüklerini geç de olsa fark eden bu cahil grup, bu defa, daha büyük bir hataya düşerek, konuyla hiç alakası olmayan Kur’an-ı Kerim’in “Hüküm ancak Allah’a mahsustur” ayetini bahane ederek, hem kendilerinin hem de o kutsal insanın onların kendi icbarı sonucu kabul etmek zorunda kaldığı hakemeyn olayından dolayı kafir olduklarını ve dolayısıyla hep birlikte tevbe etmeleri gerektiğini iddia etmeye başladılar.

Sadece bu iddiayla da kalmayıp, İslam toplumundan ayrılarak bir bölgede toplanıp kendileri dışında bütün Müslümanların can ve mal emniyetini ortadan kaldırdılar ve Hz. Ali taraftarlarına karşı amansız bir savaş başlattılar.

Böylece Hz. Ali (as.) tarihte hariciler ismiyle anılan hesapta olmayan bu cahil ve gaddar grupla da amansız bir savaşa girmek zorunda kalmış ve şeytanı bir kez daha hezimete uğratmıştı. Muaviye ise bir taraftan “sıffin” savaşı ardından yaralarını sarmakta, diğer taraftan iki düşmanın kıyasıya mücadelesini keyifle seyretmekteydi.

Bu arada Hz. Ali (as.), bu grubun içinden çıkan dünyanın en şaki ve zalim insanı tarafından hicretin kırkinci yılının ramazan ayında terör edilerek şehit edilecek,

aynı zihniyete sahip olan bir diğeri de, Muaviye’ye düzenlediği saldırıda başarısızlığa ulaşacak ve idam edilecekti. bilahare Hz. Ali’nin İslam dinini kuru ve zahiri görüntüsüyle yaşayan kimseler tarafından şehit edilmesinden sonra büyük oğlu İmam Hasan (as.) imamet makamına ulaşacaktır.

İmam Hasan (as.), babasının şehit edilışinden sonra değışen siyasi dengelerin farkındaydı. Babasının beş yıllık savaşlarla geçen hilafeti döneminde, bir çok çıkarıcı ve dindar görünümlü fasıkların temizlenmiş olmasına karşın kendisini bekleyen tehlikeleri görebilmekteydi.

Masum babasının şehit edilmesini ümmetin büyük kaybı olarak nitelendiren İmam Hasan (as.) bunu bir hutbe ile dile getirmiş ve kendisinin de babası gibi sadece Peygamberin sünnetine amel edeceğine işaret eden sözler sarf etmişti.

Hz. İmam Hasan babası Hz. Ali (as.)’ın şehit düştüğü ramazan ayının yirmi birinci gününde Kufe şehrinin camisinde hutbeye çıkarak şunları buyurmuştur:

“Ey insanlar..! Bu gecede, amelde önüne kimsenin geçemediğı bir kimse bu fani dünyadan göç etmiştir. Gelecekteki kimseler de amelde ona yetişemezler. O, Allah’ın Resulü ile birlikte savaştı, onu canıyla savundu.

Resulullah onu, kendi bayrağıyla savaşlara gönderiyordu. O muharebede bulunduğu zaman, Cebrail sağında; Mikail de solunda savaşıyordu. Ve o, Allah’ın istediğı fethi gerçekleştirmeden

geri dönmezdi.

O, Meryem oğlu İsa'nın göğe çıktığı, Hz. Musa'nın vasisi olan Yuşa bin Nun'un öldürüldüğü gecede şehit düşmüştür. O, kendisinden sonra dünya malı olarak sadece yedi yüz dirhem bırakmıştır. Onu da Beyt-ül Mal'dan aldığı aidattan ailesine hizmetçi tutmak için artırmıştı." [1]

Bu acıklı sözler adeta İmamın boğazına düğümlenmiş ve göz yaşlarını tutamamıştı. Bu arada İmam kendisini toplayarak hutbesine devam etse de; Kufe camisinden feryatlar yükselmiş, gaflet dolu bakışlar yerini göz yaşına, hüzne bırakmıştı.

İmam babasının ümmet içerisindeki tartışılmaz yerini açıkladıktan sonra, zahiri hilafet makamının da ancak Allah tarafından seçilen masum imamlar olan Ehlibeyt imamlarının hakkı olduğunu sade ve bir o kadar da güçlü delillerle beyan ediyordu. İmam'ın konuşmasının devamı şöyledir:

"Ben, (cenneti) müjdeleyici ve (cehennemden) korkutucunun oğluyum. Ben, Allah'ın izniyle insanları O'na çağırmanın oğluyum. Ben, parıldayan yıldızın oğluyum.

Ve ben; Allah'ın bütün günah ve pisliklerden arındırdığı aileden (Ehlibeytten)im. Ben, Allah'ın kitabı Kuran'ı Kerim'de "De ki: Onun için yakınlarını (Ehlibeytini) sevmenizden başka ücret istemiyorum,

kim iyilik yaparsa, iyiliğini fazlasıyla artırırız." ayetiyle sevimlerinin farz kılındığı ailedenim. Şüphesiz bu ayette geçen iyilik, biz Ehlibeyti sevmek, gönülden bağlanıp itaat etmektir." [2]

İmam, bunları buyurup oturdu. İmamın bu konuşmasının ardından, Peygamberin amca oğlu Abdullah bin Abbas, yerinden kalkarak halka hitaben şöyle dedi:

"Ey insanlar; Bu peygamberinizin oğlu ve imamımızın çocuğudur. Ona biat ediniz.!"

Hak da onun bu sözlerini kabul ederek:

"Doğru söyledin, o bizim yanımızda pek saygındır, pek sevimlidir, boynumuzda çok hakkı vardır ve ona biat etmek vaciptir" diyerek kendisine halife olarak biat ettiler.

Böylece Abdullah bin Abbas'ın öncülüğünde Kufe halkından otuz yedi yaşındayken biat alan İmam Hasan (as.), zaman kaybetmeden kontrolü altında bulunan şehirlerin valilerini tayin ederek resmen hükümetini ilan etti.

Abdullah bin Abbas'ı da o günlerde stratejik bir öneme sahip olan "Basra" şehrine vali olarak gönderdi. [3] Bu şehrin kontrolünü sağlamak ve halktan biat almak, yapılacak işlerin başında geliyordu.

Bu arada Hz. Emirelmümin'in şehit düştüğünü ve yerine büyük oğlu İmam Hasan (as.)'ın geçtiğini öğrenen Muaviye, bu gelişen olaylardan sonra, taktik ve stratejisini belirlemek amacıyla;

"Himyer" ve "Ben-i El-kayn" kabilelerinden iki casusu Irak'a gönderdi. İmam Hasan Mücteba (as.) ise, casusluk ve iç karışıklığın olacağı ihtimalini en başından düşünmüş ve gereken tedbirleri zamanında almıştı. İmamın ön sezi ve basireti ile alınan tedbirler neticesinde casuslardan biri "Kufe'de", diğeri de "Basra'da" yakalanarak, idam edildiler.

Bu arada İmam Muaviye'ye de bir mektup yazarak onu uyardı. İmamın Muaviye'ye yazmış olduğu mektubun can alıcı cümleleri şöyledir:

"Allah'a hamd-u sena ettikten sonra (derim ki); bir takım insanları gizlice gönderiyor, casusluk yaptırıyorsun. Bizi gafil avlamaya çalışıyorsun. Öyle sanıyorum ki; sen savaşmak istiyorsun. O halde bekle, pek yakında onu görürsün. Ayrıca senin hiçbir akıllının sevinemeyeceği bir kişinin ölümüne sevindiğin haberi de bana ulaştı..." [4]

Muaviye, Şam'da kurmuş olduğu saltanatı, tüm Arap yarımadası ve Kuzey Afrika'ya yaymak uğruna büyük bir savaş geçirmiş ve bunun neticesinde defalarca Azrail'in gölgesini görmüştü.

O, bu koltuk sevdasına çok şeylerini feda etmişti. Artık kendisince geri dönüşü olmayan bir yoldaydı. Muaviye, İmam Hasan (as.)'ın hilafeti ele geçirmesinden sonra, artık elindeki kartlarının bir değeri olmadığını düşünüyor ve yeni taktikler geliştirmesi gerektiğini pek tabi ki biliyordu. Bunun nedeni de, Hz. Ali (as.)'ın her ne kadar Arapların büyüklerinden olsa da Bedir,

Uhud ve diğer savaşlarda Arapların büyüklerini öldürmesiyle cahiliyet kinine maruz kalması idi.

İmam Hasan (as.)'ın ise gerek çehre gerekse hal ve hareketleriyle Peygambere çok benzemesi,

ümmetin en sevilen kişisi olmasına yetiyordu. Bunun yanı sıra İmam Hasan (as.)'ın, Peygamberin torunu olması ümmet tarafından kendisine ayrı bir ihtiramı da yanında getiriyordu. Muaviye hilafeti ele geçirme hırsı ile sinsi planları bu sefer de İmam Hasan (as.) için kuracak ve onu bu zahiri makamdan uzaklaştırmak için elinden ne geliyorsa yapacaktı.

İmam Hasan (as.), siyasi ve toplumsal sorun ve çıkmazların en üst düzeyde olduğu bir zamanda hilafete geçmişti. İmamın, bir taraftan Ehlibeytin azılı düşmanı Muaviye'ye,

diğer taraftan Hz. Ali (as.)'a dinden çıkmış diyecek kadar cahil ve küstah olan Haricilere diğer bir de taraftan da taraf olmak istemeyen ve genelde arabozuculuk yapan cahillere karşı tedbir alması ve siyaset geliştirmesi gerekiyordu. Gerçekte İmam, adeta bir şeytan üçgeninde bulunuyor ve her biri için ayrı tedbirler alması gerekiyordu.

İmam Hasan (as.) hilafetinin sağlamlaşması ve nebevi sünnetin ümmete yeniden yerleştirilmesini, kendisine en büyük engel olan Muaviye'yi ve zihniyetini tamamen ortadan kaldırmakta görüyordu.

Muaviye'nin Şam'da kurmuş olduğu güçlü sultanı ve Hz. Ali (as.)'dan o güne dek Mısır üzerindeki faaliyetleri, İmamın güçlü bir yapıda organize olmasını gerektiriyordu.

İmam, bir taraftan Muaviye'ye hilafetin kendi hakkı olduğunu ispatlayarak, onun üzerinde ki hüccetini tamamlıyor, diğer taraftan da hem o güne hem de yarınlar için tarihi belgeler hazırlıyordu.

Zaman Muaviye'nin aleyhine işliyor ve bir an önce harekete geçmeyi planlıyordu. Muaviye, Arap yarımadasındaki bir çok kabilenin İmam Hasan (as.) ile biatlaştığı öğrenmesi ile şeytani siyasetini bu yöne çevirmiş ve kabile reisleriyle irtibata girişmişti.

Muaviye, Şam dışındaki kabileleri kendisine destek vermeleri yönünde kuvvetli bir neden arayışına girmişse de bunda başarısız olmuştu. Zira; İmam Hasan (as.)'ın, soy ve Kuran'da övülmüş faziletleri karşısında çaresiz ve yetersiz kalmıştı.

Onun dedesi Peygamber, babası Hayber fatihi ve annesi Hz. Fatıma (sa.) iken, kendisinin babası İslam'ın en azılı düşmanı Ebu Süfyan ve annesi Hz. Hamza'yı şehit ettirerek, ciğerlerini yiyen Hinde idi.

Onun İmam Hasan (as.) karşısında, hilafete kendisinin daha layık olduğuna dair söyleyebileceği tek şey; Peygamberden sonra hilafeti almak istendiğinde Hz. Ali (as.)'a söyledikleri sözdü.

Muaviye, İmamın yaş itibarıyla kendisinden daha küçük yaşta olduğunu ve hilafet konusunda tecrübesi olmadığını savunuyor ve Arap kabilelerini bu yönde ikna etmeye çalışıyordu.

Muaviye, iyi bir zamanda harekete geçmek, en azından İmama göz dağı vermek için büyük bir ordu teşkil etmiş ve Irak'a yürümüştür. Muaviye, Halep'e altmış kilometre uzaklıkta olan "Menbec" şehrine kadar ilerlemişti. İmam gelişen olaylardan haberdar olmuş ve daha önce hazırlıklı olmaları için uyardığı valilerinden ordu talep etmişti.

İmam Hasan (as.) halkın duyarsız ve savaş için pek de ihmalkar olduğunu bildiği halde savaşmaktan başka bir çaresi olmadığını biliyordu. Muaviye'nin söz dinleyen askerleri karşısında gerçekte,

İmam Hasan (as.)'ın pek de fazla şansı bulunmuyordu. Zira İmamın ordusu içerisinde, yalnız Allah ve kendileri için savaşacak aleviler azınlıktaydı. İmamın ordusu içerisinde,

İmama ilgileri olmasa da sadece Muaviye'nin şahsı ile sorunu olan ve önceki kötü izlenimlerini kaldırma düşüncesiyle orduya katılıp, kuru bir kalabalık görüntüsü çizen Hariciler'de bulunmaktaydı. İmamın ordusu içerisinde bir diğer grupta, ganimet için bir araya gelen tamahkarlardan oluşuyordu.

Muaviye'nin hilafet başkenti olan Küfe'yi ele geçirmek için Irak'a doğru büyük bir ordu ile harekete geçtiğini haber alan İmam Hasan (as.), öncü bir kuvvet hazırlatmış ve kendisinin de en yakın zamanda birlikleriyle katılacağını bildirmişti. Öncü kuvvetin komutanlığına, iki oğlunu Muaviye ile savaşta kaybeden ve hesaplaşmayı güden amca oğlu Ubeydullah bin Abbas'ı getirmişti.

İmam kendisine pek güvenmese de, Peygamberin amca oğlu olması hasebiyle, sözü dinlenir bir

komutan olduğunu biliyordu. Ona mukayyet olması için, kendi has komutanlardan olan “Kays bin Saad”’i ve “Saad bin Kays”’ı getirmiş ve Ubeydullah bin Abbas’ın tek başına hareket etmesini engellemiş ve onlarla istişarede bulunmasını şart koşmuştu.

Aynı zamanda her ikisine de Ubeydullah bin Abbas’ın, Muaviye tarafından kandırılmaması için bir takım taktikler ve nasihatler de bulunmuştu. İmam; öncü birliğine Fırat nehrine kadar ilerlemelerini, Muaviye kendileriyle savaşmadıkça onların saldırıya geçmemelerini ve gelişen her olaydan haberdar edilmesini emrederek hareket emrini vermişti.

İmamın öncü birliği “Heyuziye” adlı yerde, kendilerine karşı harekete geçen Muaviye ordusunu püskürtmüş ve zorlu bir savaş olacağı izlenimlerini ilk sıcak savaşta anlaşılmıştı.

İmam Hasan (as.)’ın seçkin kişilerden oluşmuş bu öncü birliğine karşı bir varlık gösteremeyen Muaviye, Kufe’de hazır kıta bekleyen ve yakında meydanda yerini alacak asıl ordu ile hiç başa çıkamayacağını anlamıştı.

O, yine her zamanki gibi kendisine şeytani hileleri veren veziri “Amr bin As” ın yardımıyla kandırılmaya müsait olan “Ubeydullah bin Abbas”ı yanına davet eder. Ubeydullah bin Abbas’ta, kendisiyle istişareyi şart koştuğu halis İmam dostlarından habersiz, Muaviye’nin davetine icabet eder ve bir gece ansızın Muaviye karargahına gider.

Muaviye, Ubeydullah bin Abbas’ı bin bir teşrifat ve hürmetle kabul ederek, kendisiyle savaşmasının bir yararı olmadığını söylemiş ve düşüncelerini değiştirmeye çalışmıştır.

Muaviye diğer taraftan onun paraya düşkünlüğünden istifade ederek, kendisine bir takım vaatlerde bulunmuştur. Muaviye’nin Ubeydullah bin Abbas’la bu yönde konuşması şöyledir:

“Ey Ubeydullah bin Abbas, Hasan bin Ali, bana hilafeti devrederek benimle barışıp, sulh etmeyi önermiştir. Eğer şimdi benim safıma geçip, bana itaat edersen; seni komuta birliğine geçireceğim.

Ve eğer bana karşı koymaya kalkarsan, nihayetinde benim emrime geçip, bana tabi olacaksın...! Eğer şu anda benim emirlerime uygularsan, sana beşyüz bini peşin, beşyüz bini de Kufe şehrini istila ettiğimde vermek kaydıyla bir milyon dirhem vereceğim. Ve ...”[5]

Ubeydullah'ta Muaviye'nin bu sıcak önerisini maalesef kabul etmiş ve Muaviye'nin kendisine sunduğu bir takım maddi değerler uğruna masum İmamını satmıştır.

İmamın öncü birliği ise, kendilerine sabah namazını kıldırması için bekledikleri Ubeydullah bin Abbas'ı çadırında bulamıyınca dek gelişen olaylardan haberleri yoktu.

Ve Ubeydullah'ın Muaviye saflarında olduğu haberi "Kays bin Saad" a ulaştırıldığında, ordusunu toplayıp onların Muaviye'ye katılmalarına akıl dolu ve hemaseyi bir hitabeyle engel olmuştur.

Muaviye, İmam Hasan (as.)'ın ordusunun genelde çıkarıcı ve cahil kesimden oluştuğu haberi kendisine iletildiğinde, savaşmadan hilafeti nasıl alabileceği üzerine yine şeytani kurgular kurmaya başlamıştı.

İmam Hasan (as.)'ı Peygamberden sonra ikinci hak halife olarak tanımayan kabile reisleri ile görüşen Muaviye, onları biatlarını kaldırmak en azından kendisiyle savaşmaması için kendilerine zaaf noktalarından yaklaşıyor,

kimilerini altın sikkelerle satın alıyor, kimilerine valilik sözü veriyor, kimilerini de tehdit ediyordu. Muaviye, tüm kabile bireyleri ile görüşmek yerine kabile reisleri ve önde gelenleri ile görüşmeyi yeğliyor, böylelikle hedefine daha rahat ve hızlı bir şekilde ulaşıyordu.

Artık zaman, İmam Hasan (as.) için de daralıyor bir an önce harekete geçmesi gerekiyordu. İmam kendi emrinde bulunduğu şehir valilerinden gelen takviyelerle ordusunu oluşturmuş ve harekete geçmişti.

İmam Kaab manastırı güzergahından Sabat bölgesine vardığında konaklayarak, geceyi burada geçirmeyi yeğledi. İmam Muaviye'nin şeytani politikaları karşısında,

ordusunu var gücüyle haklılığına dair hutbelerle bilinçlendiriyor, düşmanın oyunlarına gelmemelerini telkininde bulunuyordu. İmam, ordusu içerisinde de Muaviye casuslarının sızdığını öğrenmiş

ve kendisine tabi olan iki gönüllülerin savaş meydanından kaçmalarına engel olmak ve nabızlarını yoklamak düşüncesiyle konakladığı bölgede minber yaptırarak hutbeye çıkmıştır.

İmamın bu amaçla ordusunu toplayarak okudukları hutbe şöyledir:

“Allah’a hamd ve şükürler olsun. Tanıklık ederim ki; Ondan başka tapınacak kimse yoktur. Ve yine tanıklık ederim ki; Muhammed Onun Resulüdür. Onu Hak üzerine göndermiş ve vahyine emin kılmıştır.

Allah’ın selamı Ona ve evladına olsun. Allah’a yemin ederim ki; Allah yarattıkları arasında kullarının hayrını en çok isteyen bir kişi olarak sabahlamayı

ve hiç bir Müslümanın kinini kalbimde taşımadan akşam etmeyi isterim. Biliniz ki; sizi bir araya toplayıp bir yere getiren şey, siz hoşlanmasanız bile hayırlıdır.

Sizin dağınıklığa parçalanmışlığa götüren şeyden, hoşlansanız bile, daha iyidir. (Savaşmak hoşunuza gitmese de, o sizin bir yazgıdır. Nice hoşunuza gitmeyen şeyler var ki, o sizin daha hayırlıdır. Bazen de bir şey seversiniz, o sizin için şerdir. Allah’ın ilmi sonsuzdur; sizinki ise sınırlıdır.)[6]

Biliniz ki, benim sizin için düşündüğüm sizin kendiniz için düşündüğünüzden çok daha iyidir. Binaenaleyh benim emrimden katiyen çıkmayın. Allah, rızası ve dostluğu olduğu şeye bizi hidayet buyursun.”[7]

Ordu içerisine sızan Muaviye casusları tarafından satın alınan, bazı sözü dinlenen kimselerle birlikte, sadece kuru bir kalabalık izlenimini veren ve gayesizce orduya katılan Haricilerin, İmamın hutbesi bitiminde birbirlerine bakınmışlar ve pervassızca birbirlerine soru yöneltmeye başlamışlardı:

“Bu sözlerin söylenme nedeni de nedir? Muaviye ile barışmak ve işini ona bırakmak istediğini sanıyoruz. Vallahi bu adam (haşa) kafir oldu.”

Muaviye’nin şeytani tebliğatını yapan satılmış kimseler, saf ve cahil grubu kandırmayı başarmıştı. Muaviye, Ubeydullah bin Abbas için kullandığı yanlış sözler,

İmamın kurduğu düzenli orduda da çıkarıcı kimseler tarafından kullanılır olmuştu. Maalesef, bu sözlerden etkilenen cahil kimseler, Peygamber torununun haşa dinden çıktı diyecek kadar

bağnaz bir fikirle, İmamın çadırına hücum edecekler, yağmalamalar baş gösterecektir.

Kılıcı boynuna asılı bir şekilde çadırında oturan İmam Hasan (as.), Abdurrahman bin Abdullah Cual Ezdi adında ki terörist tarafından ilk saldırıya maruz kalır.

İmamın saldırıya uğramasıyla, Ben-i haşim ve has yaranlarından oluşan bir grup tarafından korunma altına alınmış olsa da, Ben-i Esed kabilesinden Cerrah bin Sinan adında bir kişi “Allah’u Ekber, Babanın müşrik olduğu gibi sende mi müşrik oldun?

Ey Hasan..!” diyerek elindeki ince bir kılıç görünümündeki kama ile imamın bacağını saplamıştır. Kılıç, İmamın etini kesip, kemiğine kadar dayanmıştı.

Bu sırada, İmama ve babası Emirelmümin’e gönülden bağlı olarak bilenen Hatem Tai tarafından, aynı kılıçla karnı parçalanarak öldürülmüştür. Rabia ve Hamedan kabileleri, İmama yapılan bu amansız ve beklenmedik saldırılar karşısında, Onunla her zaman birlikte olma ve katiyen ayrılmama kararı ile huzuruna gelmişlerdi.[8]

Peygamberi ve Onun getirdiği kitabı unutan çıkarıcı ve satılmış kabile reisleri, Muaviye’ye; istediği ortamın yaratıldığını, diğer emirlerini dinlemeye hazır olduklarını hatta isterse;

ordusunun Kufe’ye yaklaştığı bir zamanda İmam Hasan (as.)’ı kendisine teslim edebileceklerini yada gafil bir anını yakalayıp öldürebileceklerine dair Muaviye’ye mektuplar yazıyorlardı.

İmam Hasan (as.)’ın mübarek başına koyulan hediyeleri almak için yarışan kabile reisleri, Muaviye’nin direktiflerini sabırsızlıkla bekliyorlardı.

İmam Hasan (as.), Kabile reislerinin gizli ihanetlerini ve haricilerin kendisine çekinmeden her yerde küfür edip (haşa) kafir olarak çağırımları ve kanının dökülmesini helal bilerek, mallarının yağmalanmasına karşı yapabilecek bir şeyi yoktu. Saf ve gammaz bir millet karşısında, İmam her ne söylediye yanlış anlıyor veya anlamak istemiyorlardı.

Ümmet, babasını yalnız bıraktığı gibi kendisini de yalnız bırakmıştı. Güvenebileceği ancak kendisine ve babasına gönülden teslim olan sadık aleviler kalmıştı.

İmam Hasan (as.), etrafında bulunan saf ve iki gönüllü topluluğa Muaviye'nin hilelerine kanmamalarını her fırsatta dile getiriyordu. İşte İmamın bu yönde beyan buyurduğu hutbelerden biri şöyledir:

“Eyvahlar olsun size ..! Allah’a and olsun ki; Muaviye sizin her birinize verdiği vaatleri hiçbir zaman gerçekleştirmeyecektir. Elimi onun elinin üstüne koyup (biat edip),

sulh ettiğimde bile; ceddin Resulullah’ın sünnetine amel etmemi kabul etmeyecek, beni kendi halime bırakmayacaktır. Benim, Allah Azze ve Celle’ye tek başına ibadet etmeye kudretim var;

lakin sizin ve evlatlarınızın geleceğini, onların evlatlarının kapısında Allah’ın kendilerine verdiği nimetlerden bir parça ekmek ve su için beklediğini görüyorum.

Onlar ise size teveccüh etmeyecek ve bir parça ekmek ve su isteğinizi geri çevireceklerdir. Allah onlara ve yaptıkları işe lanet etsin. Çok yakında bu zulmü bana reva görenler; nereye doğru dönderildiklerini bileceklerdir ..!”[9]

Muaviye kurduğu tezgahla, İmam Hasan (as.)’ın kendisine tabi olanlara onca nasihat ve tavsiyelerine rağmen kumandanlarını teker-teker satın almaya devam ediyor, gelişen olayları keyifle, Kufe yakınlarında kurulu karargahından seyir ediyordu. Muaviye, İmam Hasan (as.)’a karşı savaşmadan, yine düzenbazlığıyla galip gelmişti.

O, İmam Hasan (as.)’ı bulunduğu durumdan daha da çaresiz bir hale getirmek için bir başka şeytani düşünce ile yine sahne alıyordu. Muaviye kendisini “zalim” olarak gören İmam Hasan (as.),

Dede ve babasının yolunu takip edeceğini çok iyi bilmekte ve Onu bu yönüyle vurarak elindeki tüm gücünü bitirmek gayetindeydi. Muaviye’ye göre zor durumda olan İmam Hasan (as.)’ı daha da çaresiz getirmenin yolu,

Onu kendisiyle antlaşmaya zorlamak olacaktı. Çemberi gittikçe daralan ve kendisiyle savaşak gücü kalmayan İmam Hasan (as.)’a götüreceği antlaşmayı kabul etmeyecek ve yeni bir iç karışıklığa neden olacaktı.

Eğer İmam Hasan (as.) antlaşmayı kabul ederse, istediğini zaten kolaylıkla elde edecekti. Ama ona göre, İmam Hasan (as.) antlaşmayı kabul etmeyecek, Dedesi Peygamberin ve Babası Hz. Ali (as.)'ın kendisine karşı aldığı tavırları sürdürmeye devam edecekti.

Gerçekte Muaviye için antlaşmanın hükümleri önemli değildi. Çünkü Muaviye, hükümleri kabul etmeyecek ve ileride bahsedileceği üzere ayaklarının altına aldığını ilan edecekti.

Bu yüzden İmam Hasan (as.)'ın kendisiyle sulh edebilmesi için, antlaşma hükümlerini belirlemeyi Ona bırakmış ve her ne istiyorsa yazabileceğini bir mektupla iletmişti. İmam ile Muaviye arasında yapılan sulhun hükümleri beş maddeden oluşuyordu. İmam Hasan (as.)'ın Muaviye ile yaptığı antlaşmanın sır perdesini aralamamıza yardımcı olacak bu hükümler şöyledi:

1-Hükümet, Allah'ın kitabına, Peygamberin sünnetine ve hilafete layık olan halifelerin yöntemine amel etmek kaydı ve şartıyla Muaviye bin Süfyan'a bırakılacaktır.[10]

2-Hükümet, Muaviye bin Ebu Süfyan'dan sonra Hasan bin Ali'ye geçecektir. Muaviye bin Ebu Süfyan'ın kendi yerine bir başkasını halife olarak tayin etme hakkı yoktur. [11]

3-Muaviye bin Ebu Süfyan, namazlarda Ali bin Ebutalib'e lanet ve kötü söz söylemeyi bırakacak ve Onu ancak iyilikle yad edecektir.[12]

4-Allah'ın arzının her bir köşesinde siyah veya kırmızı tenli insanlar olsun, güvende ve emniyette olacaklar. Muaviye bin Ebu Süfyan, hiç kimsenin geçmişteki yaptığı hatalarından dolayı cezalandırmaya yetkisi olmayacaktır.

Irak milletine karşı geçmişte duyduğu kinci davranışları sergilemeyecektir. Ali bin Ebutalib'in sahabeleri her nerede olurlarsa olsunlar güvende ve aman da olacaklar.

Ali ben Ebutalib'in yakın takipçileri olan Alevilerine eziyet edilmeyecek, Onun yolunu takip edenleri can, namus, evlat ve mal gibi değerlerinin ellerinden alınarak korkutulmayacaklardır.

Onlar takip edilmeyecek, hiçbir şekilde zarar verilmeyecektir. Hasan bin Ali ve kardeşi Hüseyin bin Ali'nin ve diğer Resulullah'ın Ehlibeytine yönelik gizli yahut aşıkâr sinsi tuzaklar

kurulmayacaktır. Ve İslam topraklarının her bir yerinde, Onlara karşı bir tehdit oluşturulmayacak, saldırı düzenlenemeyecektir.[13]

5-Muaviye bin Ebu Süfyan, kendisini “Emirelmüminin” olarak çağırmayacaktır[14]

Muaviye, eline ulaşan şartları kabul ederek, her birini uygulayacağına dair söz verip, yemin ettiği haberini İmam Hasan (as.)’a ulaştırdı. Kabul edilen şartlar,

hicri yılının cemadi’ul evvel ayının ortasında imzalanarak, tescil edildi. Muaviye zaman kaybetmeden, Kufe’ye doğru süvari ve ordu birlikleriyle harekete geçti.

Kufe yakınlarında bulunan “Nahiliye” bölgesine geldiğinde; cuma günü olması hasebiyle cuma hutbesine okuyarak, namazını kıldırdı. Muaviye, bu bölgenin cuma namazında çıktığı hutbede şunları söyledi:

“Ey Müslümanlar..! Ben, siz namaz kılasanız, oruç tutasınız, zekat verip ve hacca gidesiniz diye savaşmadım. Bunları zaten yapacaksınız, yapıyorsunuz. Ben size hükümdar olup yönetiminizi ele almak için sizinle savaştım. Siz sevmeseniz de, Allah onu bana verdi.

Biliniz ki; ben Hasan bin Ali’ye bir takım sözler verip, vaatlerde bulundum. Ama şimdi hepsini ayaklar altına alıyorum. Bu hükümlerin hiç birisine uymayacağım...”[15]

Muaviye, cuma namazını “Nahiliye” camisinde kıldırdıktan sonra, Irak’ta ki sıcak ortamın bozulmadan biat almak için zamanın başkenti olan Kufe’ye doğru harekete geçer. Burada biat alma işi bir kaç gün sürdükten sonra,

halkın Kufe camisinde toplanıp, kendisini dinlemesini emreder. Muaviye, Kufe’ye giren güçlü ordusu sayesinde tüm kontrolü eline geçirmiş ve kendisini bekleyen Iraklıların hiç beklemedikleri bir şekilde hutbeye başlamıştır.

O, hutbesine başladığında Emir’el müminin ve oğlu İmam Hasan (as.)’ın ismini anarak, küfürler yağdırmış, iftira ederek aleyhlerinde sözler kullanmıştır. O anda Muaviye’nin hutbesini dinleyen İmam Hüseyin (as.) ayağa kalkıp itiraz etmek istediğinde, ağabey İmam Hasan (as.) kardeşine mani olarak kendisi cevap verir.

“Ey Ali’yi kötü kelimelerle anan kimse..! Ben Hasan’ım ve babam Ali’dır. Sen Muaviye’sin ve baban da Sahr (Ebu Süfyan)’dır. Benim annem Fatıma’dır senin ki Hind.

Benim dedem Resulullah’tır, senin ki Harb. Benim nenem Hatice’dır, senin ki Fetiyle. Aramızda (seninle benim soyumuzdan) kimin ismi kötü ise, soyu ve nesli alçaksa, ve kim küfür ile nifakı fazla ise Allah ona lanet etsin ..!”

Kufe camisinde bu tarihi olaya tanıklık edenler, İmam Hasan (as.)’ın sözlerinden sonra kısık bir sesle “amin” demekle yetinmişlerdir ..![16]

Muaviye, antlaşmayı daha ilk günden tanımadığını İslam hükümetinin başkentinde ilan etmiş ve sulh şartlarına uyulmadığından bozulmuştur. İmam Hasan (as.), ümmetin vefasızlığı karşısında öfkesini içine gömerek Kufe’den Medine’ye gider ve köşesine çekilerek, babasının yaptığı gibi insanların eğitimi ile uğraşır.

Muaviye hilafetinin onuncu yılında, İmam Hasan (as.)’ın varlığından iyice rahatsız olmuş ve şehit etme düşüncesine kapılmıştır. Bir taraftan da yaşlandığı hissine kapılarak, kendisinden sonra oğlu Yezid’i başa geçirme girişimlerinde bulunarak, ona biat almaya başlamıştır.

Bu arada Muaviye, İmam Hasan (as.)’ın karısı Eş’as bin Kays kızı Cude’ye, masum kocasını zehirlediği takdirde yakında halife olacak oğlu Yezid’le evlendireceği haberiyle birlikte yüz bin dirhem göndermiştir.

Cude kendisine sunulan bu vaat karşısında, babası Eş’as’ın da kendisini yönlendirmesiyle, İmam Hasan (as.)’ı zehirlemiştir. İmam Hasan (as.) bu zehirlenmenin karşısında kırk gün ağır bir şekilde hasta yattı.

İmam Hasan (as.), hicretten elli yıl sonra sefer ayında, kendisine verilen kuvvetli zehir karşısında ciğerleri parçalanmış ve şehit düşmüştür. İmametini on yıl süren İmam Hasan (as.), kardeşi ve vasisi İmam Hüseyin (as.) tarafından gusül verilip, kefenlenmiş ve vasiyeti üzere baba anesi Fatıma binte Esed’in yanına defnedilmiştir.

[2] El-İrşad, c.2, s.44 Bihar'ul Envar, c. 43, s.391

[3] El-İrşad, Tercüme s.220

[4] El-İrşad, Tercüme s.221

[5] Tarih-i Yakubi, c.2 s.191

[6] Bakara-216

[7] El-İrşad Tercüme s.222

[8] Aynı eser.

[9] Tarih-i Taberi c.4, s.122, Tezkireh'ul İbn Cuzi s.112

[10] Tarih-I Hulefa s.194/ Suyuti, İbn Kesir c.8, s.41 / El-İsabe c.2, s.13...

[11] İbn El-menha, Umdet'ul Talib, s.52, İbn Ebi'l Hadid, Şerhu Nehc'ul Belağa, c.4, s.8, Bihar'ul Envar c.10, s.115...

[12] A'yan'ul Şia, c.4, s.43

[13] Bihar'ul Envar, c.1, s.115, Nesayih'ul Kafiye, s.156

[14] Bihar'ul Envar, c.44, s.2

[15] El İrşad, Tercüme s.224

[16] El İrşad, Tercüme s.224